

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρεία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP Group**, τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεών τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEOs (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2000 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ¹ έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.340. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 11 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικού λογισμικού και ιστοσελίδας (www.icarb2b.gr). Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEOs απευθύνεται 1-2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current Status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 όταν πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

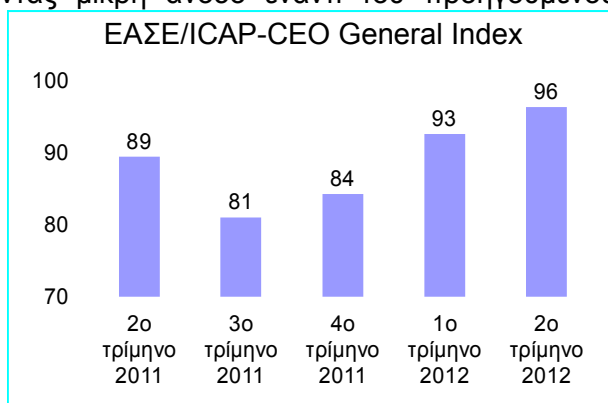
Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 1^ο τρίμηνο του 2012 το ΑΕΠ των 17 χωρών της ευρωζώνης και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε. παρέμεινε σταθερό έναντι του προηγούμενου τριμήνου². Σε σύγκριση με το 1^ο τρίμηνο του 2011, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σημείωσε οριακή μείωση κατά 0,1% για την ευρωζώνη και αύξηση 0,1% για την Ε.Ε.(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το πρώτο τρίμηνο του 2012 (έναντι του 1^{ου} τριμήνου 2011) διαμορφώθηκε σε +2,0% και στην Ιαπωνία σε +2,6%. Η υψηλότερη ανάπτυξη έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στη Λετονία (+5,5%) και ακολούθησαν Λιθουανία (+4,4%) και Εσθονία (+4,0%). Αρνητική ανάπτυξη σημειώθηκε σε αρκετές χώρες με σημαντικότερη μείωση στην Ελλάδα³ (-6,5%), Πορτογαλία (-2,2%), Ουγγαρία (-1,5%), Κύπρος (-1,4%), Ιταλία και Ολλανδία (-1,3%).

Σύμφωνα με τις νεώτερες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2012 για τις χώρες της ευρωζώνης ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί σε -0,3%, ενώ για την Ελλάδα ο ρυθμός μεταβολής το 2012 προβλέπεται σε -4,7%⁴.

Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος (BCI)⁵ για την ευρωζώνη, συνεχίζοντας την πτωτική πορεία, μειώθηκε εκ νέου από -0,27 τον Μάρτιο του 2012 σε -0,94 τον Ιούνιο.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Ιούνιο του 2012

Ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index) το δεύτερο τρίμηνο του 2012 διαμορφώθηκε στις 96 μονάδες σημειώνοντας μικρή άνοδο έναντι του προηγούμενου τριμήνου. Ο δείκτης επηρεάστηκε θετικά από τον τερματισμό της πολιτικής αβεβαιότητας και τη συγκρότηση κυβέρνησης μετά τις εκλογές του Ιουνίου, ωστόσο η ανοδική του πορεία είναι συγκρατημένη εξαιτίας των κρίσιμων προβλημάτων που έχει να αντιμετωπίσει η νέα κυβέρνηση και των σημαντικών μεταρρυθμίσεων που καλείται να υλοποιήσει ώστε να οδηγηθεί η Ελλάδα σε αναπτυξιακή τροχιά.

² Eurostat, newsrelease euroindicators, 6 June 2012

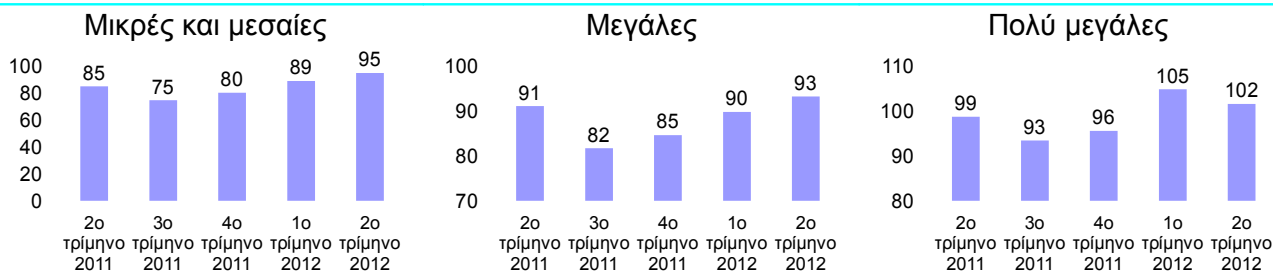
³ Μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία

⁴ European Commission, European Economic Forecast, Spring 2012

⁵ European Commission, Business Climate Indicator for the Euro Area, June 2012

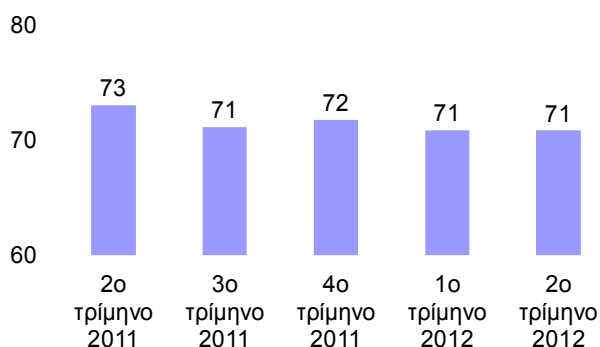
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τάξη μεγέθους δείχνει μικρή βελτίωση του κλίματος στις μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ αντίθετα σημειώθηκε κάμψη στις πολύ μεγάλες.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Confidence Index ανά μέγεθος επιχείρησης με κριτήριο την απασχόληση

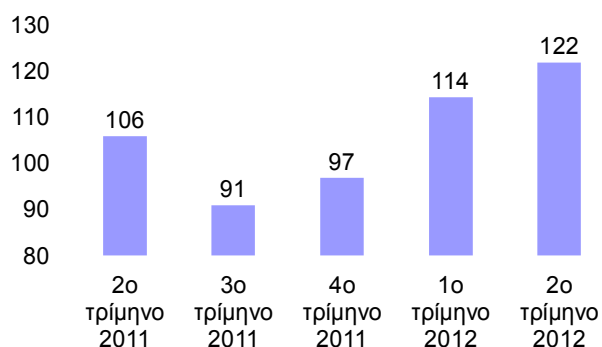

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current Status Index) παρέμεινε στα ίδια επίπεδα έναντι του προηγούμενου τριμήνου, ενώ συνεχίζεται η ανοδική πορεία του δείκτη προσδοκιών ο οποίος διαμορφώθηκε στις 122 μονάδες.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current Status Index

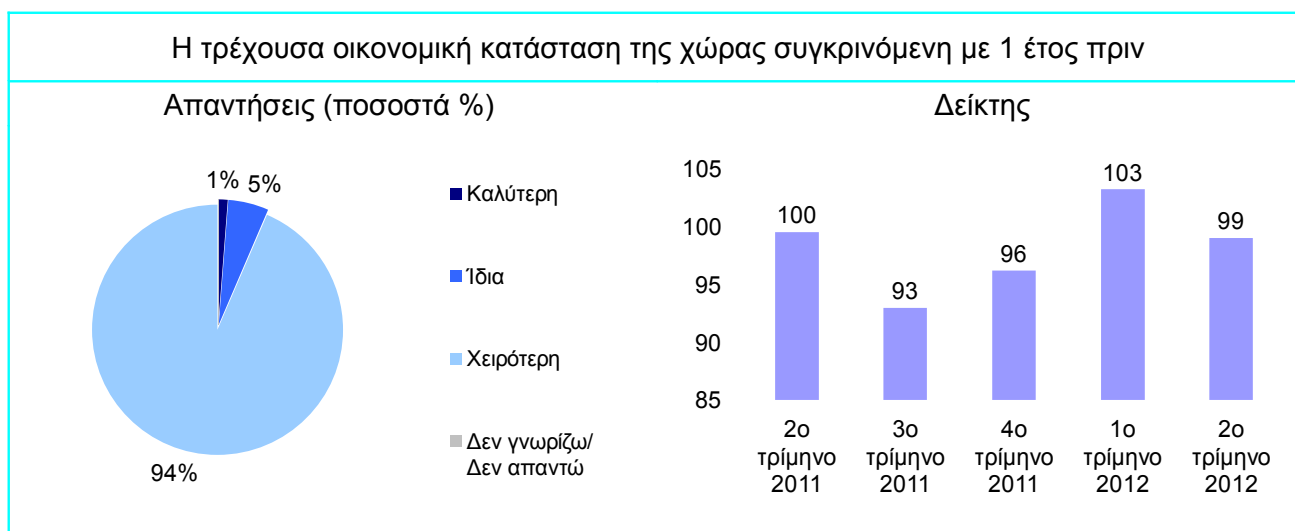

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Ιουνίου 2012

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας σημείωσε κάμψη και διαμορφώθηκε στις 99 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που θεωρεί ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι δυσμενέστερη έναντι του περασμένου έτους αυξήθηκε σε 94% έναντι 89% του προηγούμενου τριμήνου.

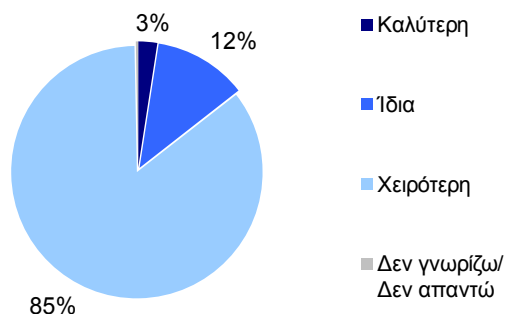
Συγκρατημένες είναι οι προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της χώρας ένα έτος μετά όπως αποτυπώνονται με τη μικρή άνοδο του δείκτη στις 155 μονάδες. Την εξέλιξη του δείκτη επηρέασε θετικά η μείωση σε 37% του ποσοστού των CEOs που πιστεύουν ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα επιδεινωθεί το επόμενο έτος, έναντι 43% το προηγούμενο τρίμηνο.

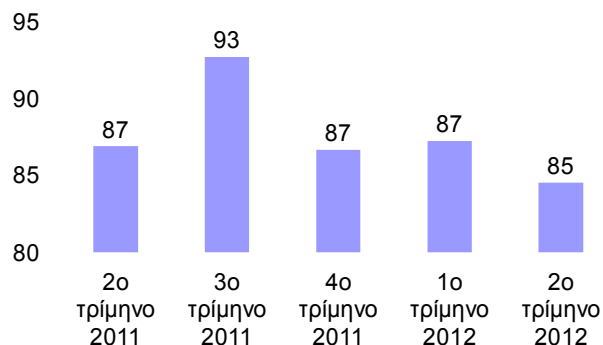
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις σημείωσε μικρή πτώση στις 85 μονάδες έναντι 87 το πρώτο τρίμηνο του 2012.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

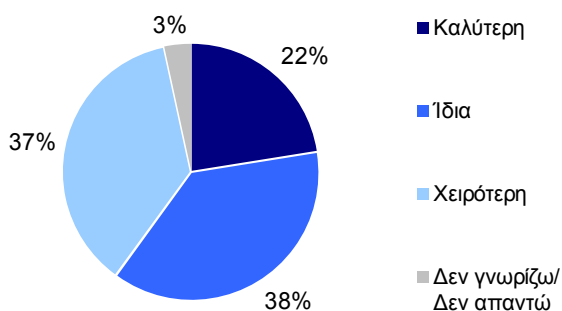
Δείκτης

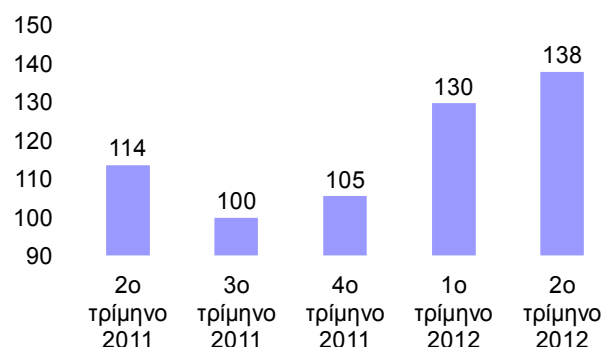
Ο δείκτης προσδοκιών συνέχισε την ανοδική πορεία και διαμορφώθηκε στις 138 μονάδες. Ωστόσο, παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις μεταξύ των τομέων. Θετικές είναι οι προσδοκίες για το επόμενο έτος των CEOs βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων, ενώ στον τομέα των υπηρεσιών σημειώθηκε κάμψη του δείκτη. Αισιόδοξοι για το επόμενο έτος είναι και οι CEOs των μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων ενώ αντίθετα οι CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων εκφράζουν επιφυλάξεις για την βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του κλάδου τους.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

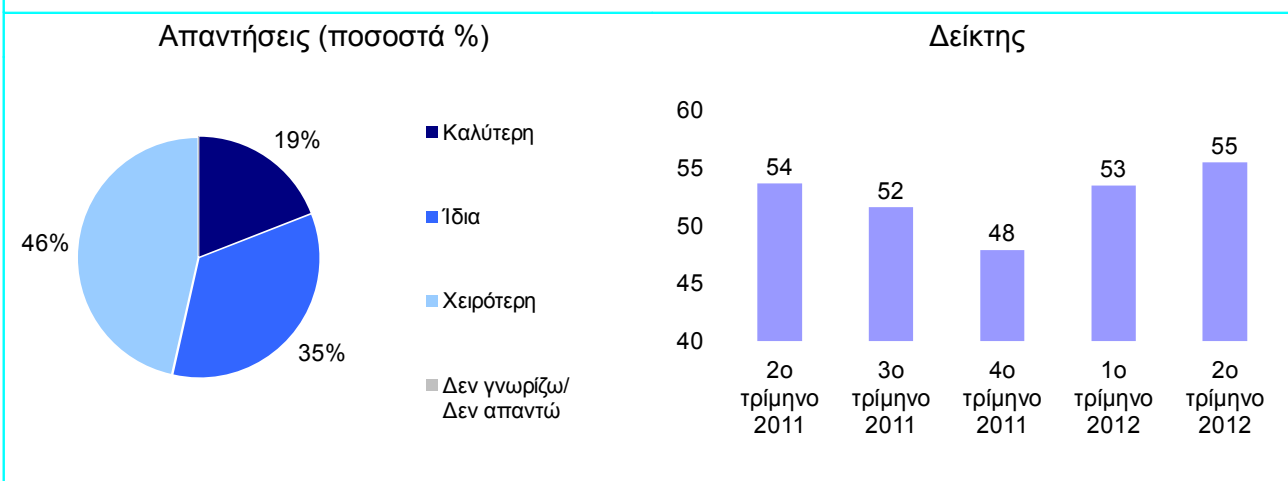

Δείκτης

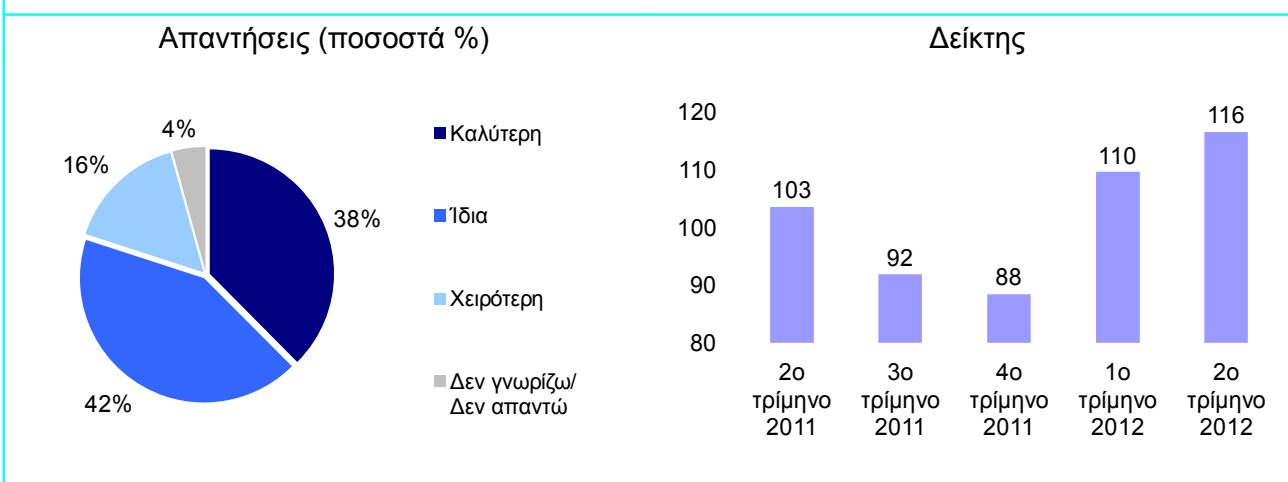
Αισιόδοξο έστω και συγκρατημένα είναι το κλίμα που επικρατεί μεταξύ των CEOs σχετικά με την τρέχουσα πορεία των επιχειρήσεων που διοικούν, με τον δείκτη να σημειώνει μικρή άνοδο κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2012 στις 55 μονάδες. Στις υπηρεσίες είναι εμφανέστερη η βελτίωση του κλίματος ενώ αντίθετα οι CEOs των εμπορικών επιχειρήσεων εκφράζουν τη δυσαρέσκειά τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση που αποτυπώνεται με μείωση του τομεακού δείκτη.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της εταιρείας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν

Οι προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος είναι βελτιωμένες έναντι του προηγούμενου τριμήνου. Ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 116 μονάδες έναντι 110 του προηγούμενου τριμήνου σημειώνοντας μικρή άνοδο. Το ποσοστό των CEOs που αισιοδοξούν ότι θα βελτιωθεί η κατάσταση των επιχειρήσεών τους το επόμενο έτος αυξήθηκε σε 38% έναντι 34% το προηγούμενο τρίμηνο.

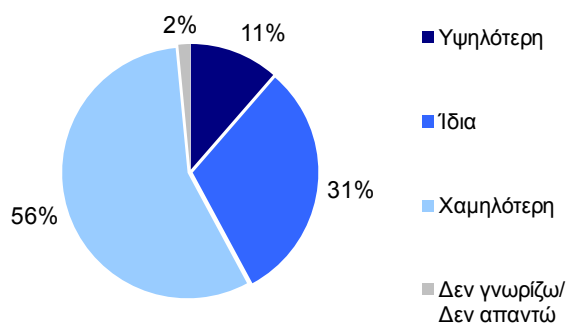
Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας 1 έτος μετά

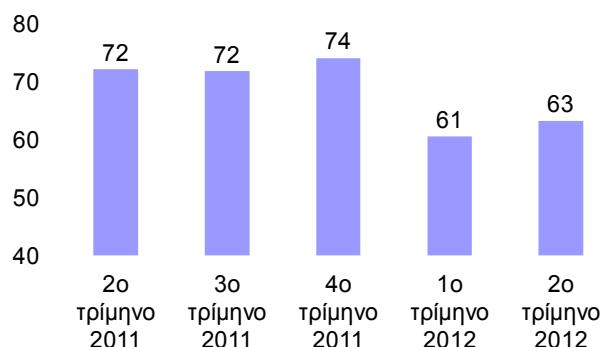
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου παρουσίασε μικρή άνοδο και διαμορφώθηκε στις 63 μονάδες. Το 11% των CEOs δήλωσε ότι τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν είναι υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το ποσοστό αυτό είναι αυξημένο έναντι του προηγούμενου τριμήνου (7%).

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

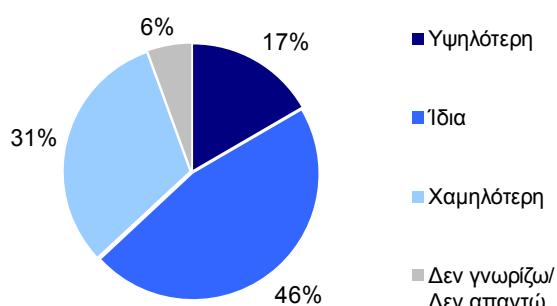
Δείκτης

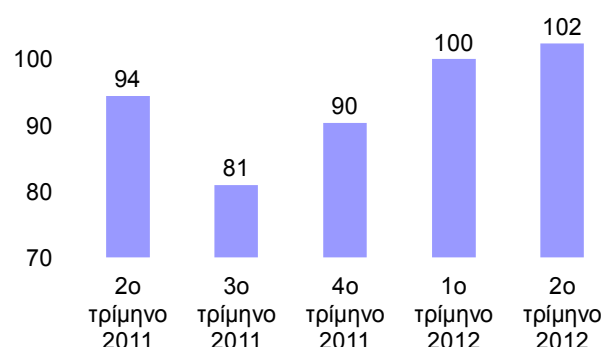
Ο δείκτης προσδοκιών συνέχισε την ανοδική πορεία και σημείωσε μικρή αύξηση στις 102 μονάδες. Από την κλαδική ανάλυση των αποτελεσμάτων διαπιστώνεται ότι οι CEOs των εμπορικών επιχειρήσεων δεν είναι αισιόδοξοι για την εξέλιξη των επενδύσεων στις επιχειρήσεις τους κατά τον επόμενο χρόνο με αποτέλεσμα να σημειωθεί πτώση του δείκτη, σε αντίθεση με τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες όπου ο δείκτης παρουσίασε άνοδο.

Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

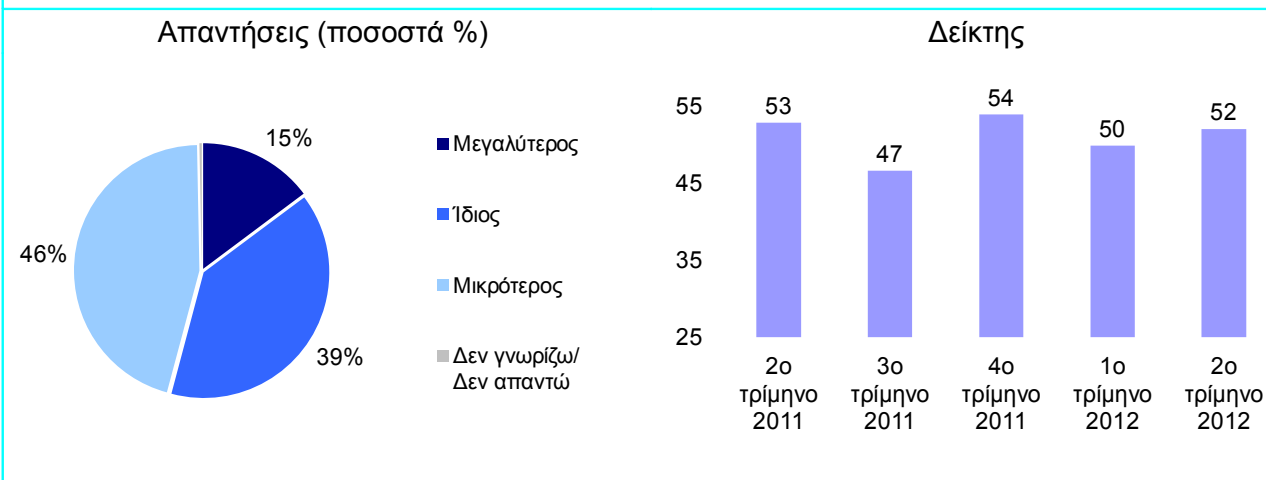

Δείκτης

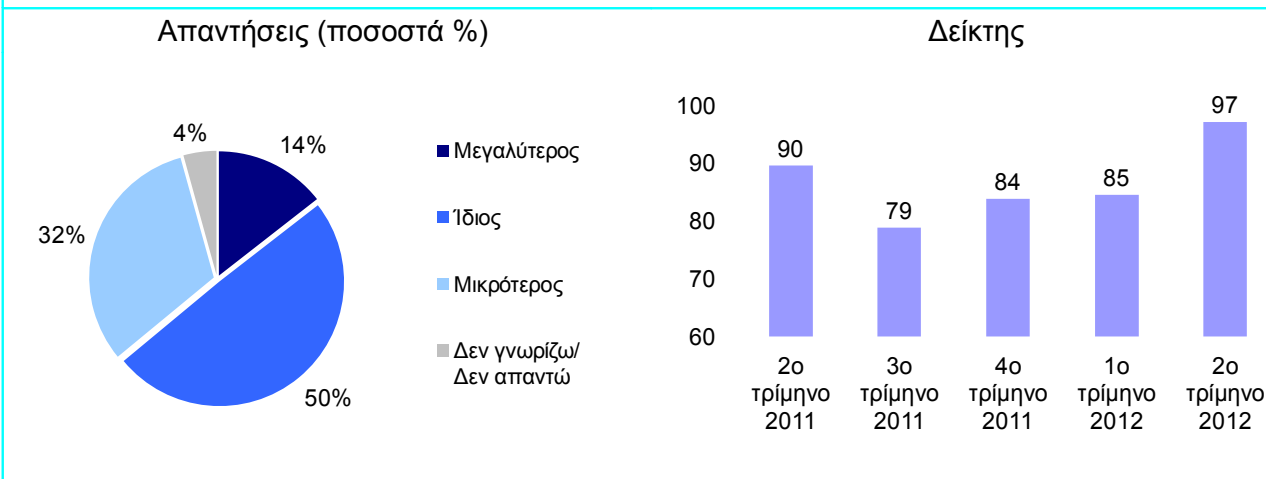
Ο δείκτης για την τρέχουσα απασχόληση παρουσιάζει διακυμάνσεις και στο δεύτερο τρίμηνο του 2012 σημείωσε μικρή αύξηση στις 52 μονάδες έναντι 50 το προηγούμενο τρίμηνο. Η άνοδος του δείκτη οφείλεται στη μείωση σε 46% του ποσοστού των επιχειρήσεων στις οποίες η απασχόληση ήταν μικρότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος, έναντι 49% το προηγούμενο τρίμηνο. Ένας στους πέντε CEOs πολύ μεγάλων επιχειρήσεων και εταιρειών παροχής υπηρεσιών δήλωσαν ότι ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις τους ήταν υψηλότερος σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας συγκρινόμενος με 1 έτος πριν

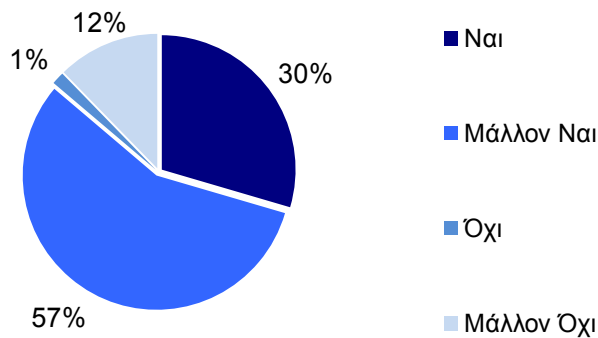
Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης παρουσίασε αξιόλογη άνοδο λόγω σημαντικής μείωσης σε 32% του ποσοστού των CEOs που αναμένει το επόμενο έτος μείωση της απασχόλησης, έναντι 43% το προηγούμενο τρίμηνο. Ένας στους δύο CEOs δηλώνει ότι ο αριθμός των εργαζομένων θα παραμείνει ο ίδιος ένα έτος μετά.

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας 1 έτος μετά

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η γνώμη τους σχετικά με ένα κρίσιμο ζήτημα της τρέχουσας οικονομικής επικαιρότητας που αφορά

Θα τα καταφέρει η Ελλάδα να παραμείνει στη ζώνη του Ευρώ μέσα στους επόμενους 12 μήνες;

την παραμονή ή όχι της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ.

Η συντριπτική πλειοψηφία των CEOs (87%) πιστεύει ότι η Ελλάδα θα παραμείνει στη ζώνη του ευρώ, ενώ το 30% εκφράζει την απόλυτη βεβαιότητα του. Αντίθετα το 13% θεωρεί ότι τελικά η Ελλάδα θα αναγκαστεί να εγκαταλείψει την ευρωζώνη. Ωστόσο, από το σύνολο αυτό μόνο το 1% πιστεύει με απόλυτη βεβαιότητα ότι η

Ελλάδα θα τεθεί εκτός ευρωζώνης μέσα στο επόμενο έτος.